

JÄTEMÄÄRÄT JA KIERRÄTYS 2021

100/14.06/2022

EKO § 18

Valmistelija: ympäristösuunnittelija Pihla Hasan p. 050 324 0963, pihla.hasan@liminka.fi.

Kempeleen Jätekuljetus Ky on vastaanottanut kunnan vastuulla olevan yhdyskuntajätteen, poissulkien sako- ja lietekaivojen lietteet, Lakeuden EKOn alueelta sopimukseen perustuen. Operoija on toimittanut vastaanotetun polttokelpoisen jätteen ja biojätteen määräraportit 3 kk:n välein.

Jätehuoltoviranomainen seuraa kiinteistöittäisen jätteenkeräyksen tietoja jätteenkuljetusrekisterissä. Tiedot perustuvat alueen jätekuljetusyrityksien toimittamiin kiinteistökohtaisiin keräystietoihin.

Polttokelpoinen jäte ja biojäte

Polttokelpoinen jäte ja biojäte on vastaanotettu Kempeleessä Ekohaka 7:ssä 20.11. asti ja sen jälkeen toiminta siirtyi Ekokortteliin (Ratahaka 8 b). Jätteet toimitettiin eteenpäin 100 %:sti. Suurin osa polttokelpoisesta jätteestä on toimitettu Ruotsiin; Kiirunan kunnallinen polttolaitos (45 %), Boden Energi AB (40 %) ja loput Suomeen; Vantaan energian jätevoimala (15 %). Jätteet on hyödynnetty energiana. Polttokelpoisen jätteen määrä nousi (ennen Korona epidemian alkua) vuoden 2019 tasolle.

Biojäte toimitettiin Gasum Oy:lle Ruskon laitokseen, jossa biojätteestä valmistetaan kaasua ja kierrätyslannoitteita. Erilliskerätyn biojätteen määrä nousi peräti 61,5 % ja verrattuna vuoteen 2019, kasvua oli 35,4 %.

Ilmoituksia biojätteen omatoimisesta käsittelystä (kompostoiminen) hyväksyttiin 85 kpl. Keskimääräinen kompostorin koko oli 220 litraa. Suurin osa kiinteistöistä kompostoi ympäri vuoden.

Jäteasemien ja lajitteluaseman vastaanottamat jätelajit

Asemilla vastaanotettiin sekalaista jätettä (huonekalut, patjat, isot muoviesineet jne.), remontti- ja rakennusjätettä (eristeet, seinämateriaalit jne.), käsiteltyä (maalattu/lakattu/pinnoitettu) ja puhdasta puuta. Kierrätykseen kelpaava materiaali seulotaan ja toimitetaan edelleen hyödynnettäväksi. Uusiokäyttöön kelpaamaton jäte jalostetaan energijätteeksi (REF). Puhdas puu haketetaan erikseen ja hyödynnetään biopolttolaitoksissa. Betoni, tiilet ja laatat murskataan ja hyödynnetään maarakentamisessa. Rak/rem. sekä sekalaisen jätteen määrät pysyivät lähes samalla tasolla. Puujätteen määrä kasvoi sensijaan reilusti, ollen 265,5 %.

VASTAANOTTOPAIKKA	RAK- JA REM.JÄTE	ISO SEKAJÄT	PUU- JÄTE	BETONI, TIILI JA LAATAJÄTE	Yht. t.
Liminka	26,34	punnittu samaa rak/rem. Kanssa	70,26		96,60
Muhos	90,96		201,06		292,02
Tyrnävä	46,06		52,82		98,88
Utajärvi	43,56		10,52		54,08
Kempele	7,60		5,00	3,26	15,86
yhhteensä 2021	214,52		339,66	3,26	460,84
yhhteensä 2020	227,54		92,94		320,48
yhhteensä 2019	236,71		19,71		256,42

Vaaralliset jätteet (maalit, öljyt, liuottimet jne.) toimitettiin Fortum Oy:lle Riihimäen vaarallisen jätteen poltto-laitokselle. Öljyt kierrätetään mm. voitelu-öljyiksi ja teollisuuden polttoaineiksi. SER (sähkö- ja elektroniikka romu) toimitettiin SERTY:n (SER-tuottajayhteisö) Oulun terminaaliin. SER –romusta erotellaan metallit, lasit ja muovit jotka kierrätetään uusiomateriaaleiksi. SER:n sisältämät haitalliset aineet käsitellään vaarallisen jätteen polttolaitoksella. Akut toimitettiin Stena Oy:lle Ouluun. Akkujen sisältämät metallit kierrätetään uudelleen. Kyllästetty puu toimitettiin Ruotsiin energiahyödyntämiseen. Vaarallisten jätteiden määrä väheni hivenen edellisestä vuodesta (-15,8 %), ollen noin 110 tonnia. Ainoastaan maalien ja aerosolien sekä liuottimien ja polttoaineiden määrät kasvoivat aikaisemmasta.

JÄTEASEMA	MAALI JA AEROSOLI	LIUOTIN, POLTTO-	KYLLÄST . PUU	SER, LOISTEP	AKUT, PARISTO	ÖLJYT JA SUOD.	YHT. tonnia
Liminka	1,06	0,12	1,90	6,14	1,62	4,48	15,32
Muhos	2,38	0,36	4,20	20,31	0,48	5,74	33,47
Tyrnävä	1,70	0,94	1,20	13,38	1,76	4,88	23,86
Utajärvi	1,18	0,12	4,85	12,02	0,60	1,34	20,11
Kempele	1,46	1,10	0,30	12,43	0,24	1,02	16,54
yhhteensä 2021	7,78	2,64	12,45	64,28	4,70	17,46	109,30
yhhteensä 2020	3,66	1,78	21,05	71,78	4,73	26,83	129,83
yhhteensä 2019	5,95	0,75	3,78	113,10	4,42	10,99	138,98

Hyötyjätteet; lasipakkaukset, kartonki/pahvi, paperi, pakkausmuovi ja metalli on toimitettu tuottajayhteisön terminaaleihin, joista jätteet menevät uusioraaka-aineiksi. Metallissa on mukana sekä rautaromu että pien- ja pakkausmetalli. Rautaromu toimitettiin Romuta Oy:lle. Osa paperista on mennyt selluvillan raaka-aineeksi. Asemien vastaanottamat määrät laskivat kaikissa jakeissa, yhteensä -32,2 %.

HYÖTYJÄTTEIDEN TÄYDENTÄVÄ KERÄYS, JÄTEASEMAT					
VASTAANOTTOPAIKKA	KUITU-PAK.	LASI-PAK.	METALLI	MUOVI-PAK.	YHT, tonnia
Liminka		0,1	6,48		6,58
Muhos	0,06		17,84		17,9
Tyrnävä		0,08	12,58		12,66
Utajärvi	0,08	0,05	8,86		8,99
Kempele			2,62		2,62
yhteensä 2021	0,14	0,23	48,38	0	48,75
yhteensä 2020	2,76	5,69	63,49	0	71,94
yhteensä 2019	8,57	0,12	ei painoa	0,86	9,55

Haravointijäte kompostoidaan ja käytetään uudestaan maanparannukseen. Risut ja oksat haketetaan/murskataan ja hyödynnetään lämmitys energiana Oulun alueella. Risu- ja puutarhajätteen määrä kasvoi huikeat 94,4 % edellisestä vuodesta, ollen 1021 tonnia.

Kiertävä keräys Utajärven kylätaajamissa

Operoija kerää kaksi kertaa vuodessa (touko- ja syyskuussa) vaarallisen jätteen (sis. SER) ja hyötyjätteet: paperi, kartonki/pahvi, lasi, pakkausmetalli (ja isot metalliesineet) ja pakkausmuovi. Keräyksen saldo oli 3,97 tonnia jätettä, joka oli 10 % pienempi kuin aikaisemmin. Myös eri jätelajien määrissä oli muutoksia.

Lääkkeiden keräys apteekkeista

Operoija kerää lääkejätteet noin kolmen viikon välein alueen apteekkeista. Lääkejäte toimitetaan Fortum Oy:lle Riihimäelle vaarallisen jätteen polttolaitokselle. Vastaanotetun lääkejätteen määrä kasvoi huikeasti edellisestä vuodesta, jopa 165 %, ollen 2,9 tonnia, josta 86 % oli lääkkeitä ja loput viiltävää jätettä.

LÄÄKE JA VIILTÄVÄJÄTE 2021, kg					
APTEEKKI	lääke	viiltävä	elohopea	jodi	yhteensä
Liminka	730,0	100,0			830,0
Muhos	640,0	100,0			740,0
Tyrnävä	630,0	100,0			730,0
Utajärvi	500,0	100,0			600,0
yhteensä	2 500,0	400,0			2 900,0
yht. 2020 kg	456,0	638,0	0,0	0,1	1 094,1
yht. 2019 kg	1 112,0	16,5	0,8	0,2	1 129,5

Suomen pakkauskierrätys RINKI Oy -ekopisteet

Lakeuden EKOn alueella on yhteensä 16 RINKI ekopistettä, joissa kerä-

tään pakkauslasia (16 pisteessä), kartonki/pahvia (15 pisteessä), pakkausmuovia (3 pisteessä), paperia (15 pisteessä) ja pakkaus/pienmetallia (16 pisteessä). RINKI Oy toimittaa vuosittain Lakeuden EKOn alueelta kerättyjen jätelajien määrän. Ainoastaan lasipakkausten määrä laski -33 %, muut kasvoivat. Kokonaisuudessaan alueeltamme RINKI –ekopisteiden hyötyjätteiden määrä pysyi lähes samana (+ 1,1 %). Valtakunnallisesti lasin sekä metallin määrät vähentyivät, muut kasvoivat.

RINKI -EKOPISTEET EKON ALUEELLA					YHT.
VUOSI	KUITU	LASI	METALLI	MUOVI	(tonnia)
2018	141,0	65,0	44,0	30,0	280,0
2019	178,7	72,7	49,1	72,1	372,6
2020	218,8	80,7	58,3	88,7	446,5
2021	248,4	53,9	60,3	89	451,5

Kuntien täydentävä pakkausmuovin keräys

Kuntien täydentävä pakkausmuovien keräys sai kuudennen pisteen 6.10. Muhoksen Laitasaareen. Viisi keräyspistettä on RINKI –ekopisteiden yhteydessä ja yksi noin 200 metrin päässä. Täydentävän pakkausmuovin-keräys kasvoi edelleen huomasti 68,2 %!

HYÖTYJÄTTEIDEN KERÄYS, KAIKKI					
VASTAAN- OTTOPAIKKA	KUITU- PAK.	LASI- PAK.	METALLI	MUOVI- PAK.	YHT, tonnia
jäteasemat	0,14	0,23	48,38		48,75
kiertävä keräys		0,05	1,34		1,39
täydentävä pak.m.				111,52	111,52
RINKI -ekopisteet	248,40	53,90	60,30	89,00	451,60
yhteensä 2021	248,54	54,18	110,02	200,52	613,26
yhteensä 2020	181,46	78,39	113,13	81,90	454,88
yhteensä 2019	187,27	72,82	49,64	82,76	392,49

Hyötyjätteet toimitetaan tuottajayhteisön määräämiin terminaaleihin. Kaikki erilliskerätty hyötyjäte toimitetaan hyödynnettäväksi, mutta mukana olevan rejektin (virheellinen lajittelu/laatu ei kelpaa kierrätykseen) vuoksi, ei kierrätystä voida tehdä 100 %:sti. Rejekti hyödynnetään polttolaitoksissa.

Yhdyskuntalietteet ja sakat

Jätehuoltoviranomainen seuraa umpi- ja sakokaivolietteiden ja sakkojen määriä jätteenkuljetusrekisterissä. Vuonna 2021 jätevesipuhdistamoille toimitettujen lietteiden ja sakkojen määrä oli noin 7 400 m³. Yhdyskuntalietteiden ja sakkojen omatoimisesta käsittelystä ei ilmoitettu jätehuoltoviranomaiselle yhtään, vaikkakin tiedetään että omatoimista käsittelyä alueella tapahtuu!

Jätevedenpuhdistamoille toimitetut lietteet puhdistetaan ja palautetaan takaisin luontoon. Jäljelle jäänyt kiinteä osa käsitellään maanparannukseen, kompostoidaan viherrakentamiseen kelpaavaksi mullaksi tai toimitetaan

mädätettäväksi. Jahotec Oy valmistaa vastaanottamistaan jätteistä mädätyksen avulla biokaasua ja sähköä. Lisäksi mädätyksen lopputuote käytetään lannoitukseen.

Liitteenä Lakeuden EKO:n tilinpäätös ja toimintakertomus 2021, joka sisältää myös jätteiden määrät ja kierrätys tiedot.

Ys:n esitys

Merkitään tiedoksi

Päätös

Merkittiin tiedoksi